

Jaarverslag 2010

19 mei 2011 | Brussel

jongerenwelzijn
JONG LEVEN RICHTING GEVEN

In vogelvlucht

- 1. Onze missie en visie**
- 2. De beheersovereenkomst**
- 3. De mensen achter
Jongerenwelzijn**

Onze missie en visie

**In een evoluerend Vlaanderen
heeft élke jongere het recht
om kansrijk mee te groeien.**

**Jongerenwelzijn is de stuwende kracht
van de hulp aan jongeren
in een moeilijke leefsituatie.**

De beheersovereenkomst

- ↳ Periode 2011-2015
- ↳ Beleidsdoelstellingen Vlaamse Regering als vertrekpunt
- ↳ Jaarlijks ondernemingsplan Jongerenwelzijn als afgeleide

De mensen achter Jongerenwelzijn (1)

- ↳ 1 285 personeelsleden op 31 december 2010
 - Hoofdbestuur: 76 (6 %) – efficiënte overheid
 - afdeling Gemeenschapsinstellingen: 622
 - Afdeling Preventie- en Verwijzersbeleid: 587

- ~ merendeel: rechtstreekse dienstverlening (94 %)
- ~ noodzakelijke uitbreiding personeelsbestand (in tijden van besparingen).
- ~ groot personeelsbestand: oog voor welzijn

- ↳ Grootste leeftijdscategorie: 25 – 34 jaar

De mensen achter Jongerenwelzijn (2)

Diversiteit op de werkvloer

- ervaren medewerkers: 32,53 %
- allochtone afkomst: 3,81 %
- met arbeidshandicap: 1,25 %
- vrouwelijke medewerkers: 61,95 %
- kortgeschoolden: 9,42 %

Jongerenwelzijn in cijfers

1. **Onze jongeren**
2. **Onze hulpverlening**
3. **Private voorzieningen**
4. **Gemeenschapsinstellingen**
5. **JO-lijn**

1. Onze jongeren (1)

↳ 26 235 minderjarigen in de bijzondere jeugdbijstand.

↳ Ratio t.o.v. totale jongerenpopulatie in Vlaanderen

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
14 798	15 305	16 213	16 877	17 511	18 138	19 088	20 225	23 350	24 422	26 235
0.98%	1.02%	1.08%	1.13%	1.18%	1.21%	1.26%	1.33%	1.53%		
100	103.4	109.6	114	118.3	122.6	128.9	136.6	157.8	165.0	177.3

1. Onze jongeren (2)

Uit onderzoek blijken meerdere factoren

- Veranderende samenleving
- Kansarmoede
- Migratie / multiculturaliteit
- Gezinssamenstelling
- Signalering
- Medicalisering

~ Commissie Jeugdzorg: instroom!

1. Onze jongeren (3)

Periode 2009-2010

+ 1 800 minderjarigen in de bijzondere jeugdzorg (stijging met 7,4 %)

Hoe verklaren we dat?

- Verbeterde registratie
- Vooral POS-maatregelen door SDJ
- Vooral blijvers
- Internationale tendens

U 1. Onze jongeren (4)

Aantal jongeren als waarden		POS- maat- regel	MOF- maat- regel	Andere maatregel	TOTAAL
plaatsende instantie: Comité Bijzondere Jeugdbijstand	2008	11 562	0	311	11 873
	2009	11 514	0	460	11 974
	2010	11 700	0	1 076	12 776
plaatsende instantie: sociale dienst gerechtelijke jeugdbijstand	2008	10 461	3 040	156	13 657
	2009	11 320	3 520	91	14 931
	2010	12 537	3 616	134	16 287

U 1. Onze jongeren (5)

Aantal jongeren met een maatregel in het begeleidingsjaar naar doorstroom, instroom en uitstroom

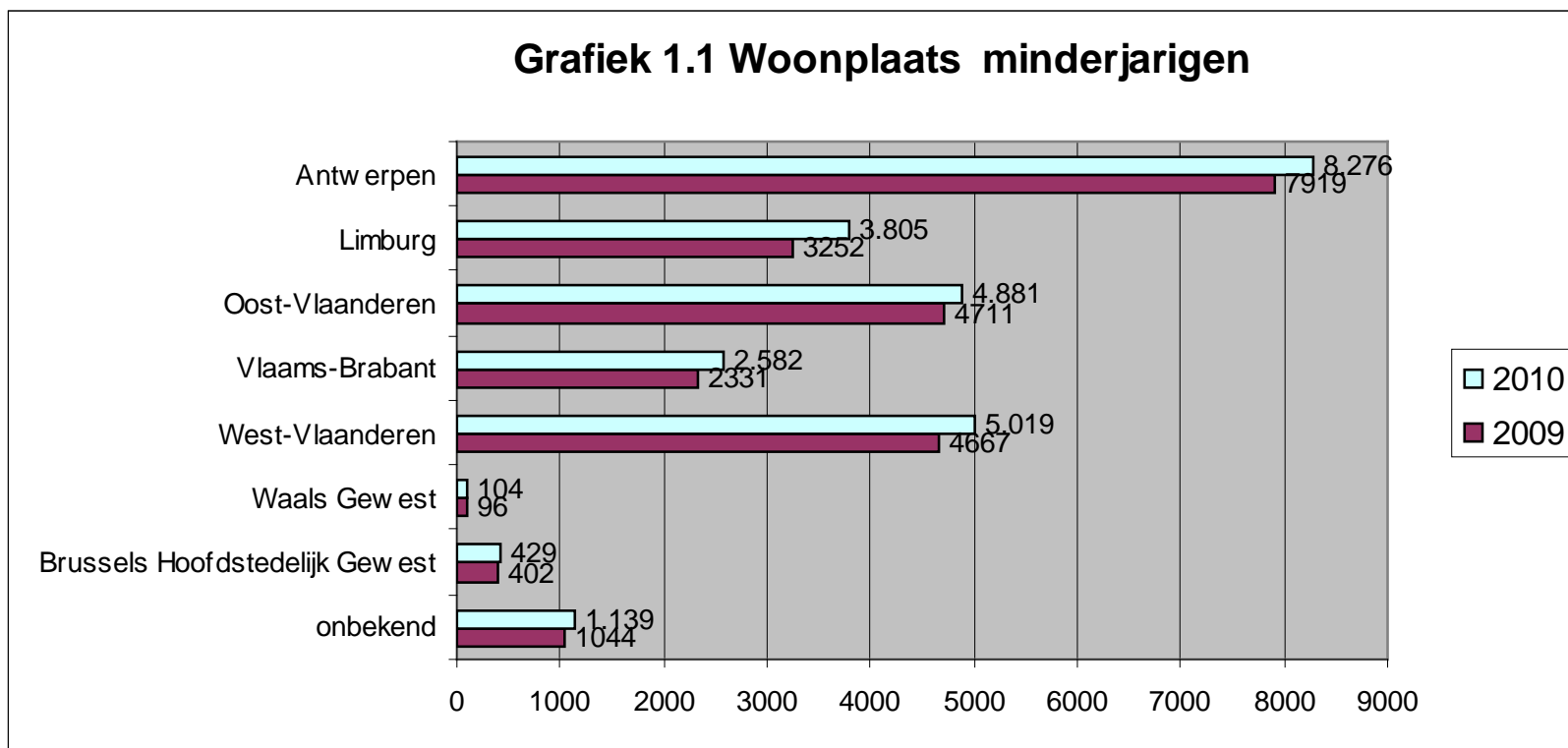
	Instroom	Uitstroom	Onderbreker	Blijver	Tijdelijk in begeleiding	Som van vorige cat.
2008	5.503	5.586	1.614	9.282	1.365	23.350
2009	5.104	5.471	1.758	10.885	1.204	24.422
2010	5.641	5.464	1.702	12.219	1.209	26.235

1. Onze jongeren (6)

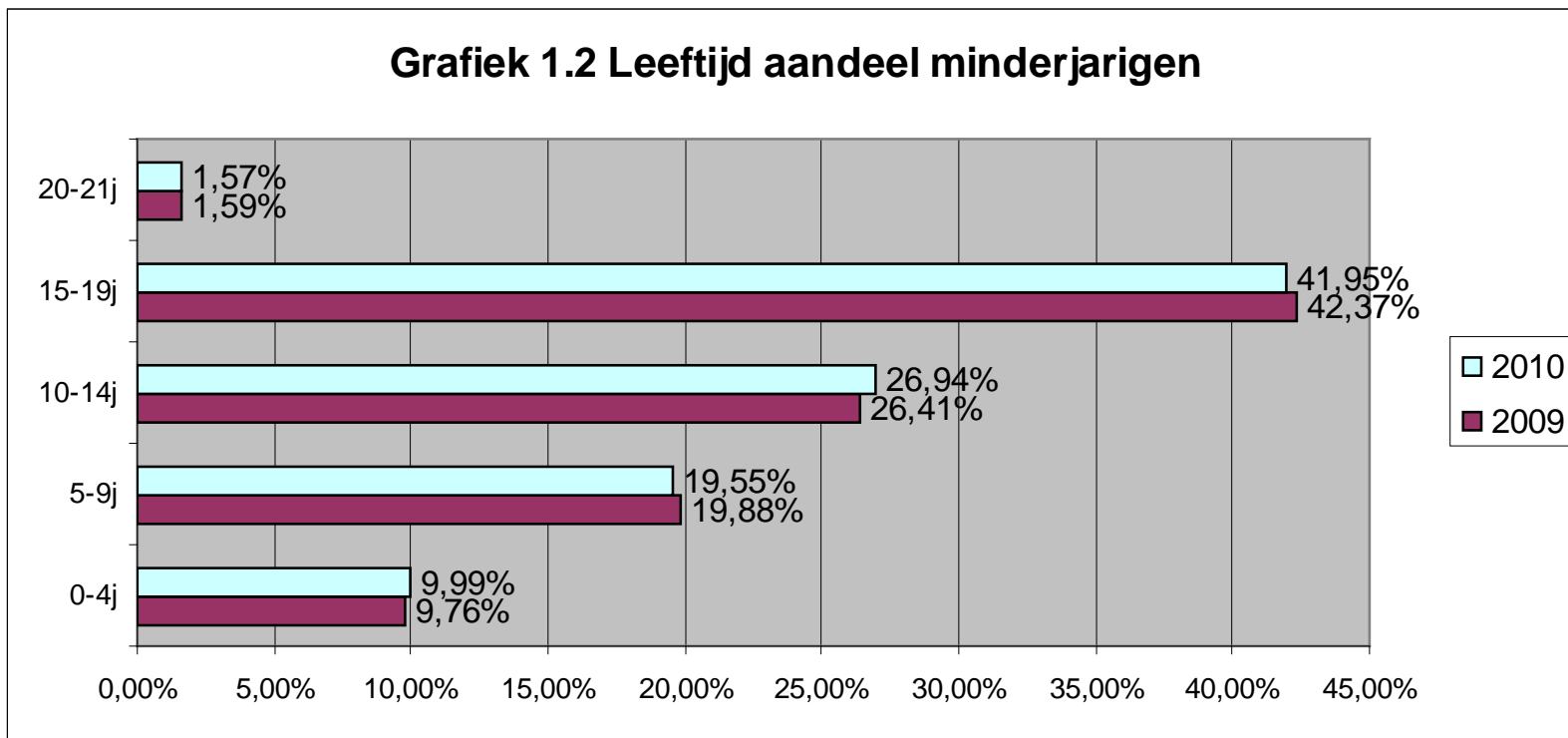
Wereldwijd stijgt het aantal kinderen dat in de jeugdzorg terechtkomt omwille van een problematische opvoedingssituatie.

1. Onze jongeren (7)

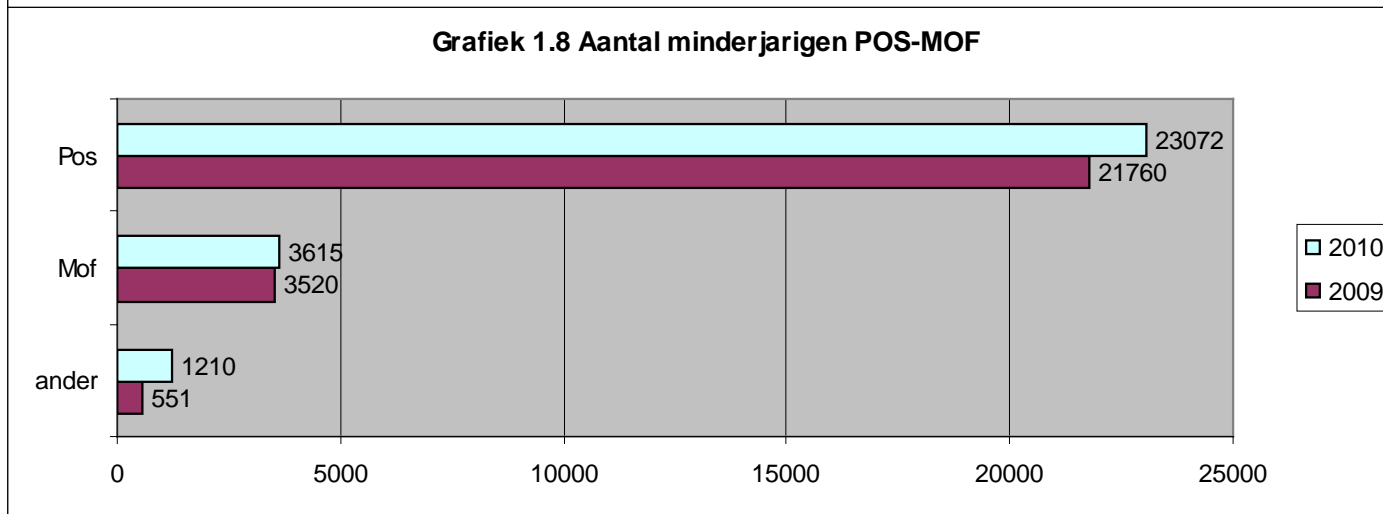
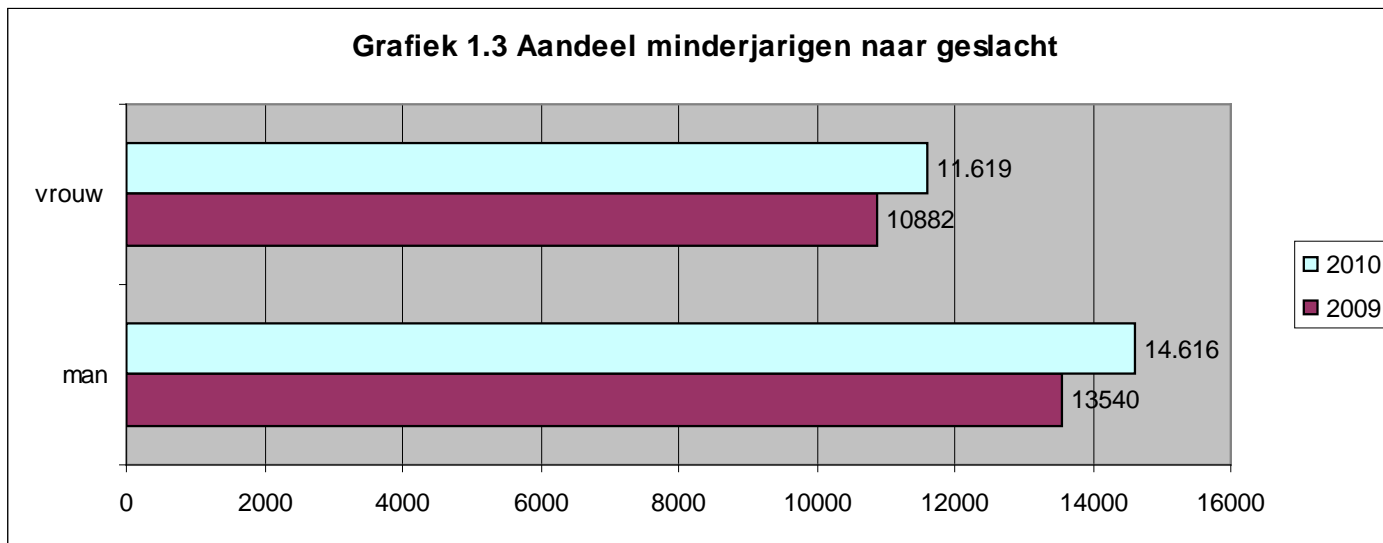

1. Onze jongeren (8)

Grafiek 1.2 Leeftijd aandeel minderjarigen

1. Onze jongeren (9)

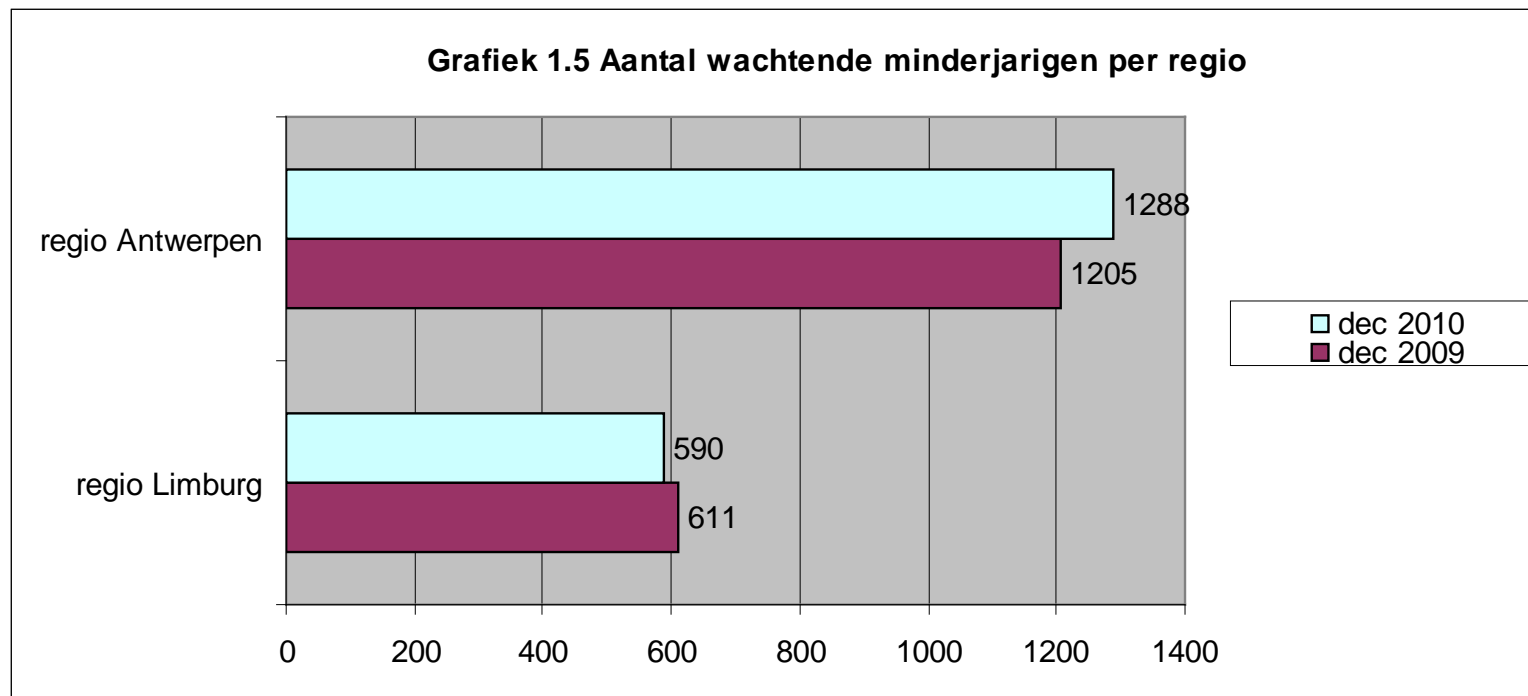

2. Onze hulpverlening (1)

55,63 %: maatregelen door de sociale dienst voor gerechtelijke jeugdbijstand (gedwongen hulpverlening)

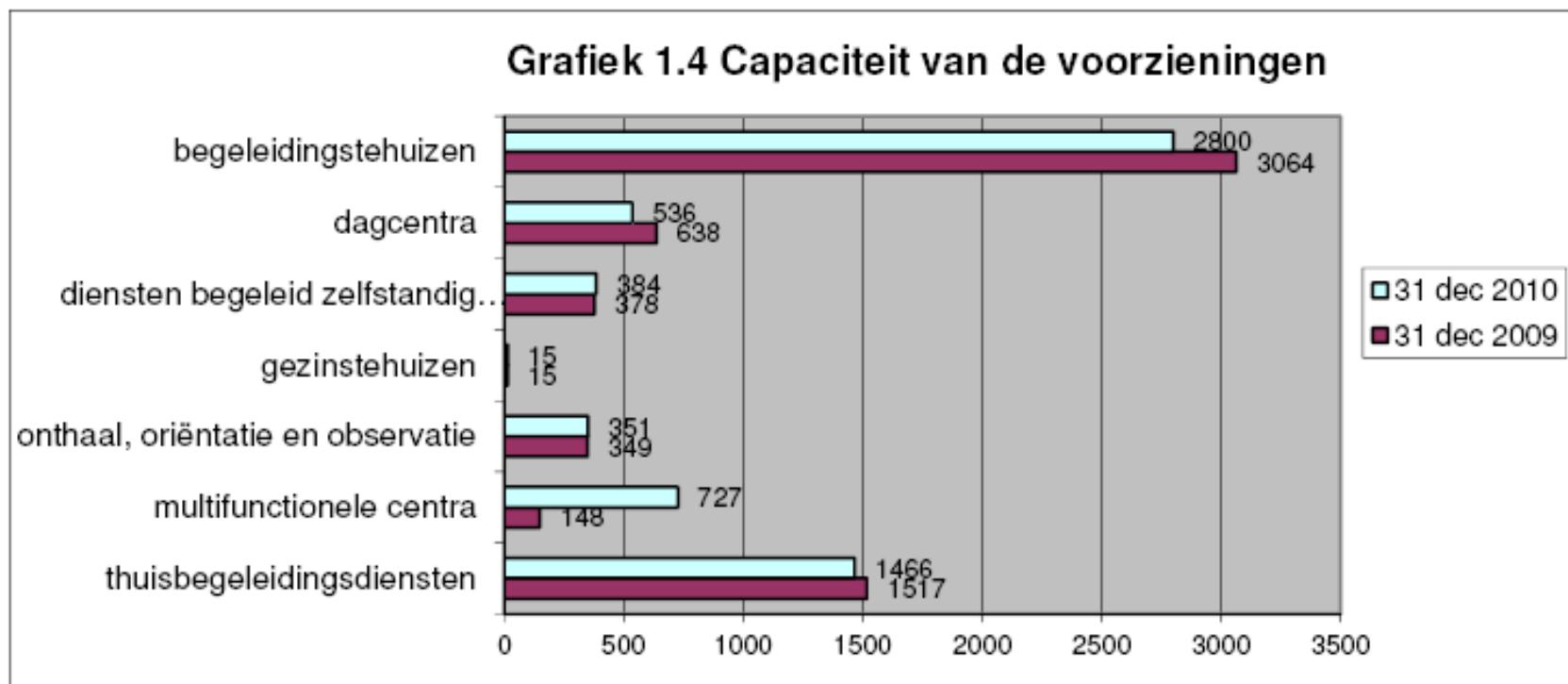
44,37 %: maatregelen door het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg (vrijwillige maatregelen)

2. Onze hulpverlening (2)

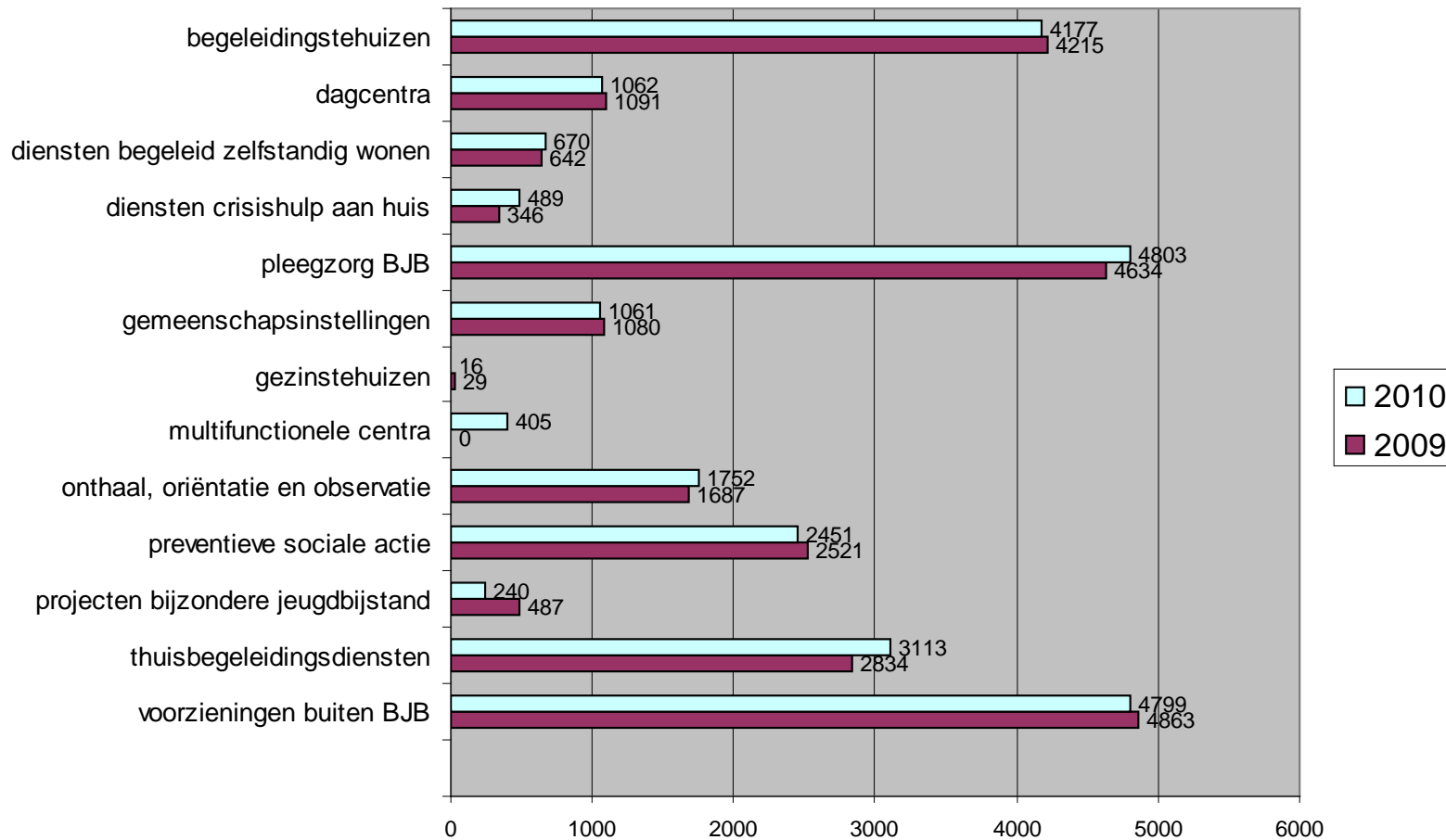
2010: 3 736 minderjarigen op een wachtlijst.

U 3. Private voorzieningen (1)

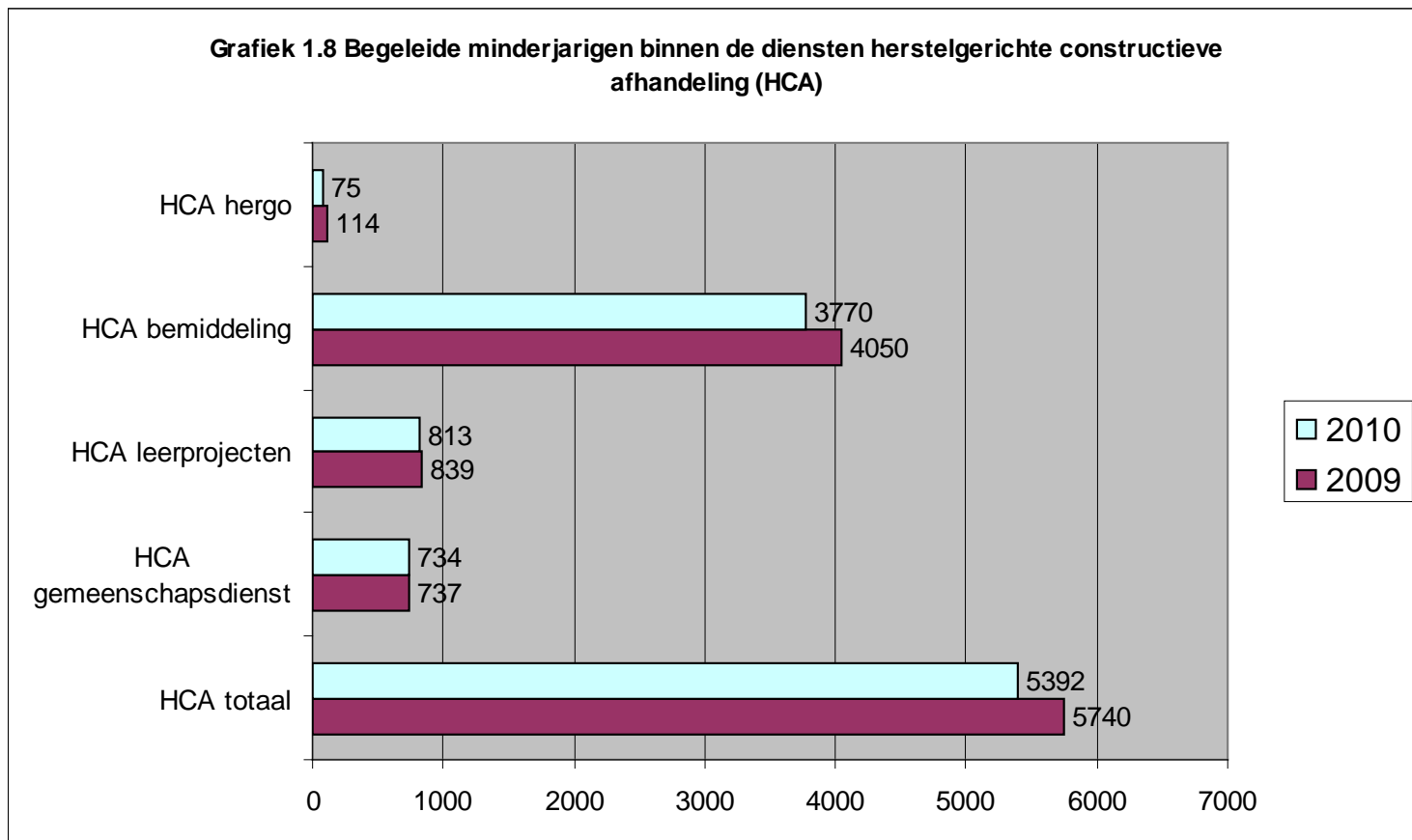

3. Private voorzieningen (2)

Grafiek 1.7 Aandeel geplaatste minderjarigen naar soort voorziening

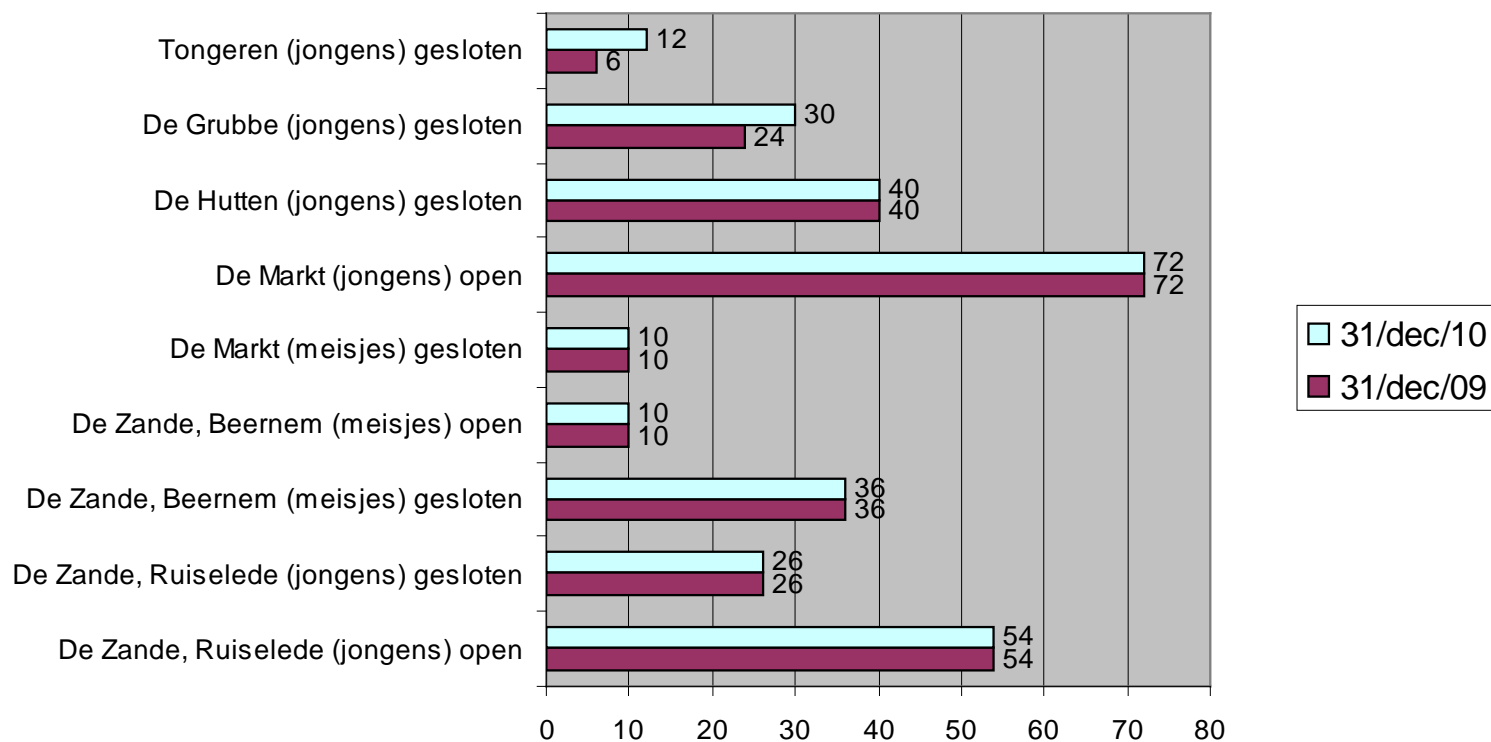

3. Private voorzieningen (3)

4. Gemeenschapsinstellingen (1)

Grafiek 1.6 Capaciteit van de gemeenschapsinstellingen

4. Gemeenschapsinstellingen (2)

Aantal jongeren in de gemeenschapsinstellingen

2009: 1 080 (incl. De Grubbe en Tongeren)

2010: 1 061 (incl. De Grubbe en Tongeren)

Absolute cijfers en verhouding POS / MOF

2009: 1 160 (33,6 % POS / 66,7 % MOF)

2010: 1 134 (34,1 % POS / 65,4 % MOF)

Absolute cijfers liggen hoger dan aantal jongeren omdat een jongere gedurende één begeleidingsjaar meerdere maatregelen kan hebben (en dus dubbel wordt geteld).

5. JO-lijn

JO-lijn: informatie-en klachtenlijn

In 2010 krijgt JO-lijn 583 meldingen, dat is vergelijkbaar met 2009.

Merendeel van oproepen (509) zijn meldingen bij de informatielijn.

Aantal klachten: 39. Verder konden 35 meldingen via informele klachtenbehandeling worden afgehandeld.

H3 In de kijker

**1. Herorganisatie
gemeenschapsinstellingen**

2. Multifunctionele werking

3. Columbosexperiment

1. Herorganisatie gemeenschapsinstellingen

- ↳ Toekomstvisie afdeling
Gemeenschapsinstellingen
- ↳ Diversificatie van het aanbod
- ↳ Herpositionering
- ↳ Installatie voorportaal
- ↳ Centraal Aanmeldpunt

2. Multifunctionele werking

10 multifunctionele centra: 750 plaatsen in 2010

Trajectmatig werken

Naadloze overgangen tussen werkvormen en tussen residentiële, mobiele en ambulante hulpverlening

3. Columbus-experiment

Project positieve heroriëntering (Oranjehuis)

- Doel: 100 aanmeldingen leiden tot 40 maatregelen door CBJ >> herleiden naar 20.
- Aanpak: aanspreken op eigen verantwoordelijkheden en eigen kracht van alle gezinsleden.

Hoe failliet is de bijzondere jeugdzorg?

U Hoe luidt de kritiek?

- De wachtlijsten en –tijden zijn te lang.
- De instroom is te groot.
- Er is geen zorg op maat.
- De kindercarroussel: kinderen gaan van instelling naar instelling.
- Eens in de bijzondere jeugdbijstand, geen weg uit.
- Consulenten en opvoeders zijn gedemotiveerd en gefrustreerd.
- Jeugd(delinquentie) ontspoot.
- Pleegzorg in het vizier.
- ...

Wachlijsten en –tijden te lang

Betere registratie, monitoring en reflectie

Uitbreidingen

- Private voorzieningen
- Gemeenschapsinstellingen

Instroom is te groot

↳ **Ingrijpen op instroomprocessen**

- Nieuwe methodieken: positieve heroriëntering
- Integrale jeugdhulpverlening

W Hulp te laat en niet op maat

- ↳ Flexibilisering: MFC
- ↳ Differentiatie: thuisbegeleiding, pleegzorg, residentieel ...
- ↳ Projecten bijzondere jeugdzorg
- ↳ YAR, proeftuinen ... met oog op uitstroom
- ↳ Vermaatschappelijking van de zorg: meer oog voor de context
- ↳ Positieve heroriëntering

De kindercarrousel (1)

- ↳ Trajectwerking: MFC ...
- ↳ Samenwerkingsinitiatieven
 - ~ Integrale Jeugdhulp, onderwijs, geestelijke gezondheidszorg (Zorg & Gezondheid), gehandicaptensector (VAPH), Kind en Gezin, justitie, knelpunt dossiers ...
- ↳ Intersectorale toegangspoort
- ↳ Positionering gemeenschapsinstellingen

U De kindercarrousel (2)

Internationale vergelijking uithuisgeplaatste minderjarigen.

Land	Aantal uithuisgeplaatste minderjarigen	Verhouding tov -18 jarigen in bevolking (op 10.000)	Meest voorkomende vorm
1. Roemenië	73.976	153	Pleegzorg (65%)
2. Schotland	12.750	120	Pleegzorg 70%
3. Nederland	44.000	110	Residentieel 60%
4. Denemarken	12.408	102	Pleegzorg 48%
4. Frankrijk	138.300	102	Pleegzorg 55%
6. Canada	80.000	100	Pleegzorg 60 – 70%
6. Hongarije	21.216	100	Pleegzorg 53%
8. Vlaanderen	12.287	101 (POS + MOF) – 92 (POS)	Residentieel 62%
9. Zweden	20.300	90	Pleegzorg 74%
10. Wales	4.529	70	Pleegzorg 70%
11. Noorwegen	8.037	68	Pleegzorg 78%
12. Duitsland	112.700	64	Residentieel >50%
...

Geen weg uit de bijzondere jeugdbijstand

Cijfers uitstroom: stabiel.

Hulp- en dienstverlening werkt zoveel mogelijk toe naar een terugkeer naar het thuismilieu.

18+-plan en uitbreiding Begeleid Zelfstandig Wonen.

Burn-out en demotivatie troef bij opvoeders en consulenten

Acties:

- Werklastnorm
- Loopbaanelixir
- Uitbreiding personeelsbestand

Jeugd(delinquentie) ontspooort!

- Jeugddelinquentie neemt niet toe

Jaar	Tendensindicator voor het aandeel van minderjarigen
1968	8,9%
1970	9,2%
1975	5,4%
1981	6,7%
1987	5,9%
2005	6,4%

- Verhouding POS/MOF bij SDJ: aandeel POS stijgt (+ 10 % in vergelijking met 2009).

Pleegzorg in het vizier

- 🔗 Pleegzorg eerste beleidskeuze voor jonge kinderen die niet thuis kunnen blijven.
- 🔗 Aantal pleegplaatsingen stijgt jaar na jaar.
- 🔗 Provinciale pleegzorgpunten.
- 🔗 Decreet: meer uniformiteit in screening, selectie en opvolging.
- 🔗 Meer ondersteuning voor pleegouders, bv. testfase 'Pleegouders versterken in opvoeden'.

Besluit (1)

Stijgende instroom is internationale trend en maatschappelijk deels verklaarbaar. Problematiek vraagt specifiek zorgaanbod.

Preventie in alle sectoren is wenselijk, alsook opvoedingsondersteuning. Bijzondere jeugdbijstand is tweedelijnszorg

Samenwerking met andere sectoren (in aanmelding, doorverwijzing en aanpak) kan nog verder uitgebouwd worden: integrale jeugdhulpverlening, overleg met armoedeorganisaties, klemtoon op kennis- en expertisedeling met oog op kwaliteitsvol aanbod ...

Besluit (2)

Versterking van bijzondere jeugdzorg blijft noodzakelijk (symptoomorganisatie, machteloosheid, invloed op instroom is beperkt). Ruimte voor differentiatie, modulering en vernieuwend werken.

Uitbreiding capaciteit en personeel: niet enkel anders en beter, maar ook meer.

Minderjarige en hulpvraag staan centraal!

Vragenronde

jongerenwelzijn

JONG LEVEN RICHTING GEVEN